

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 20. srpnja 2022.
(OR. en)

11340/22

LIMITE

CORLX 661
CFSP/PESC 970
COEST 570
FIN 814

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2022/...

od ...

**o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja
s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 31. srpnja 2014. donijelo Odluku 2014/512/ZVSP¹.
- (2) Unija je i dalje nepokolebljiva u svojoj potpori suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine.
- (3) Predsjednik Ruske Federacije 24. veljače 2022. najavio je vojnu operaciju u Ukrajini te su ruske oružane snage započele napad na Ukrajinu. Taj je napad očito kršenje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine.
- (4) U svojim zaključcima od 24. veljače 2022. Europsko vijeće najoštrije je osudilo ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu. Svojim nezakonitim vojnim djelovanjem Rusija teško krši međunarodno pravo i načela Povelje Ujedinjenih naroda te ugrožava europsku i globalnu sigurnost i stabilnost. Europsko vijeće pozvalo je na hitnu pripremu i donošenje daljnjeg paketa pojedinačnih i ekonomskih sankcija.
- (5) U svojim zaključcima od 24. ožujka 2022. Europsko vijeće izjavilo je da Unija ostaje spremna ukloniti praznine u propisima i djelovati protiv stvarnih i mogućih zaobilaženja već donesenih mjera ograničavanja te brzo provesti daljnje koordinirane snažne sankcije protiv Rusije i Bjelarusa kako bi učinkovito onemogućila sposobnost Rusije da nastavi s agresijom.

¹ Odluka Vijeća 2014/512/ZVSP od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L 229, 31.7.2014., str. 13.).

- (6) U svojim zaključcima od 23. i 24. lipnja 2022. Europsko vijeće izjavilo je da će se nastaviti rad na sankcijama, među ostalim i kako bi se ojačala njihova provedba i spriječilo njihovo zaobilaženje.
- (7) S obzirom na ozbiljnost stanja te kao odgovor na vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu, primjereno je uvesti daljnje mjere ograničavanja.
- (8) Osobito, primjereno je zabraniti izravan ili neizravan uvoz, kupnju ili prijenos zlata, koje je najvažniji izvozni proizvod Rusije nakon energije. Ta zabrana primjenjuje se na zlato podrijetlom iz Rusije koje je izvezeno iz Rusije nakon stupanja na snagu ove Odluke.
- (9) Također je primjereno proširiti zabranu pristupa lukama na brodske prevodnice kako bi se osigurala potpuna provedba mjere i izbjeglo njezino zaobilaženje.
- (10) Nadalje, primjereno je proširiti područje primjene zabrane prihvaćanja depozita kako bi se obuhvatili depoziti pravnih osoba, subjekata ili tijela s poslovnim nastanom u trećim zemljama koji su u većinskom vlasništvu ruskih državljana ili fizičkih osoba s boravištem u Rusiji. Također je primjereno prihvaćanje depozita za nezabranjenu prekograničnu trgovinu podvrgnuti prethodnom odobrenju nacionalnih nadležnih tijela.
- (11) Također je primjereno dodati određene unose na popise pravnih osoba, subjekata i tijela navedene u Prilogu IV. Odluci 2014/512/ZVSP.
- (12) Nadalje, primjereno je pojasniti područje primjene zabrane koja se odnosi na javnu nabavu.

- (13) Kako bi se zaštitio proces izrade tehničkih industrijskih standarda koji provodi Međunarodna organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO), primjereno je omogućiti dijeljenje tehničke pomoći s Rusijom u vezi sa zrakoplovnom robom i tehnologijom u tom specifičnom okviru.
- (14) Kako bi se osigurao pristup pravosuđu, također je primjereno uvesti izuzeće od zabrane sudjelovanja u transakcijama s ruskim javnim subjektima ako je to potrebno za osiguravanje pristupa sudskim, upravnim ili arbitražnim postupcima.
- (15) S obzirom na odlučno stajalište Unije o borbi protiv nesigurnosti opskrbe hranom i energijom u cijelom svijetu te kako bi se izbjegle negativne posljedice koje bi iz te nesigurnosti mogle proizaći, primjereno je proširiti izuzeće od zabrane sudjelovanja u transakcijama s određenim subjektima u državnom vlasništvu u pogledu transakcija za poljoprivredne proizvode i opskrbu trećih zemalja naftom i naftnim derivatima.
- (16) U općenitijem smislu, Unija je predana izbjegavanju svih mjera koje bi mogle dovesti do nesigurnosti opskrbe hranom u cijelom svijetu. Stoga nijedna od mjera iz ove Odluke ili mjera koje su prethodno donesene zbog djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini ni na koji način nije usmjerena na trgovinu poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, uključujući pšenicu i gnojiva, između trećih zemalja i Rusije.

- (17) Slično tome, mjerama Unije ne sprečava se treće zemlje ni njihove državljane koji posluju izvan Unije da kupuju farmaceutske ili medicinske proizvode iz Rusije.
- (18) Kako bi se provele određene mjere, potrebno je daljnje djelovanje Unije.
- (19) Odluku 2014/512/ZVSP trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2014/512/ZVSP mijenja se kako slijedi:

1. članak 1.aa mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) transakcije koje su nužne za izravnu ili neizravnu kupnju, uvoz ili prijevoz prirodnog plina, titanija, aluminijska, bakra, nikla, paladija i željezne rudače iz Rusije ili kroz Rusiju u Uniju, zemlju članicu Europskoga gospodarskog prostora, Švicarsku ili zapadni Balkan;”;

ii. umeće se sljedeća točka:

„(aa) osim ako je to zabranjeno na temelju članka 4.o ili članka 4.p, transakcije koje su nužne za izravnu ili neizravnu kupnju, uvoz ili prijevoz nafte, uključujući rafinirane naftne derivate, iz Rusije ili kroz Rusiju;”;

iii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) transakcije, uključujući prodaju, koje su nužne za likvidaciju, do 31. prosinca 2022., zajedničkog pothvata ili sličnog pravnog aranžmana sklopljenog prije 16. ožujka 2022., koji uključuju pravnu osobu, subjekt ili tijelo iz stavka 1.”;

iv. dodaju se sljedeće točke:

„(f) transakcije koje su nužne za kupnju, uvoz ili prijevoz farmaceutskih, medicinskih, poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, uključujući pšenicu i gnojiva, čiji su uvoz, kupnja i prijevoz dopušteni na temelju ove Odluke;

(g) transakcije koje su nužne za osiguravanje pristupa sudskim, upravnim ili arbitražnim postupcima u državi članici, kao i za priznavanje ili izvršenje presude ili arbitražnog pravorijeka donesenih u državi članici i ako su takve transakcije u skladu s ciljevima ove Odluke i Odluke Vijeća 2014/145/ZVSP*.

* Odluka Vijeća 2014/145/ZVSP od 17. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL L 78, 17.3.2014., str. 16.)”;

2. članak 1.b mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zabranjuje se primanje svih depozita od ruskih državljana ili fizičkih osoba s boravištem u Rusiji ili od pravnih osoba, subjekata ili tijela s poslovnim nastanom u Rusiji ili od pravnih osoba, subjekata ili tijela s poslovnim nastanom izvan Unije u čijim vlasničkim pravima ruski državljani ili fizičke osobe s boravištem u Rusiji izravno ili neizravno imaju više od 50 % udjela ako ukupna vrijednost depozita te fizičke ili pravne osobe, subjekta ili tijela po kreditnoj instituciji premašuje 100 000 EUR.”;

(b) stavak 4. briše se;

(c) u stavku 5. dodaje se sljedeća točka:

„(f) potrebno za nezabranjenu prekograničnu trgovinu robom i uslugama između Unije i Rusije.”;

3. u članku 1.c stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Stavak 1. ne primjenjuje se na državljane države članice, zemlje članice Europskoga gospodarskog područja ni Švicarske, ni na fizičke osobe koje imaju dozvolu privremenog ili stalnog boravka u državi članici, u zemlji članici Europskoga gospodarskog područja ili u Švicarskoj.”;

4. u članku 1.g stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zabranjeno je pružati usluge povezane s kreditnim rejtingom svim ruskim državljanima ili fizičkim osobama s boravištem u Rusiji ili svim pravnim osobama, subjektima ili tijelima s poslovnim nastanom u Rusiji ili u odnosu na njih.”;

5. u članku 1.h stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zabranjuje se dodjela bilo kojeg ugovora o javnoj nabavi ili ugovora o koncesiji koji su obuhvaćeni područjem primjene direktiva 2014/23/EU^{*}, 2014/24/EU^{**}, 2014/25/EU^{***}, 2009/81/EZ^{****} Europskog parlamenta i Vijeća, kao i članka 10. stavaka 1. i 3., članka 10. stavka 6. točaka od (a) do (e) i članka 10. stavaka 8., 9. i 10. te članaka 11., 12., 13. i 14. Direktive 2014/23/EU, članka 7. točaka od (a) do (d) i članka 8., članka 10. točaka od (b) do (f) te od (h) do (j) Direktive 2014/24/EU, članka 18., članka 21. točaka od (b) do (e) te od (g) do (i) i članka 29. i 30. Direktive 2014/25/EU te članka 13. točaka od (a) do (d) i od (f) do (h) i točke (j) Direktive 2009/81/EZ i glave VII. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046^{*****} Europskog parlamenta i Vijeća sljedećim osobama, subjektima ili tijelima, ili nastavak izvršavanja bilo kojeg takvog ugovora sa sljedećim osobama, subjektima ili tijelima:

- (a) ruskim državljaninom, fizičkom osobom s boravištem u Rusiji ili pravnom osobom, subjektom ili tijelom s poslovnim nastanom u Rusiji;
- (b) pravnom osobom, subjektom ili tijelom u čijim vlasničkim pravima subjekt iz točke (a) ovog stavka izravno ili neizravno ima više od 50 % udjela; ili

(c) fizičkom ili pravnom osobom, subjektom ili tijelom koji djeluju za račun ili prema uputama subjekta iz točke (a) ili točke (b) ovog stavka,

uključujući, ako oni čine više od 10 % vrijednosti ugovora, podugovaratelje, dobavljače ili subjekte na čije se kapacitete oslanja u smislu direktiva 2009/81/EZ, 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU.

-
- * Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).
- ** Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).
- *** Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).
- **** Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).
- ***** Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).”;

6. u članku 1.j stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se kad je osnivač trusta ili korisnik državljanin države članice ili fizička osoba koja ima dozvolu privremenog ili stalnog boravka u državi članici, u zemlji članici Europskoga gospodarskog prostora ili u Švicarskoj.”;

7. članak 1.k mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Stavak 1. ne primjenjuje se na pružanje usluga namijenjenih za isključivu upotrebu pravnih osoba, subjekata ili tijela s poslovnim nastanom u Rusiji koji su u vlasništvu ili pod isključivom ili zajedničkom kontrolom pravne osobe, subjekta ili tijela osnovanog ili registriranog na temelju prava države članice, zemlje članice Europskoga gospodarskog prostora ili Švicarske.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„6. Dotična država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju stavka 5. u roku od dva tjedna od izdavanja odobrenja.”;

8. članak 3. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 3. prvom podstavku točka (f) briše se;
- (b) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Uz iznimku prvog podstavka točke (g), izvoznik u carinskoj deklaraciji iskazuje da se ti proizvodi izvoze na temelju relevantnog izuzeća utvrđenog u ovom stavku te, u roku od 30 dana od datuma prvog izvoza, obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj je izvoznik rezident ili u kojoj ima poslovni nastan o prvoj primjeni relevantnog izuzeća.”;

- (c) u stavku 4. dodaje se sljedeća točka:

„(h) namijenjena za osiguravanje kibersigurnosti i informacijske sigurnosti fizičkih i pravnih osoba, subjekata i tijela u Rusiji, uz iznimku njezine vlade i poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom te vlade.”;

9. članak 3.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. točka (f) briše se;

(b) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Uz iznimku prvog podstavka točke (g), izvoznik u carinskoj deklaraciji iskazuje da se ti proizvodi izvoze na temelju relevantnog izuzeća utvrđenog u ovom stavku te, u roku od 30 dana od datuma prvog izvoza, obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj je izvoznik rezident ili u kojoj ima poslovni nastan o prvoj primjeni relevantnog izuzeća.”;

(c) u stavku 4. dodaje se sljedeća točka:

„(h) namijenjena za osiguravanje kibersigurnosti i informacijske sigurnosti fizičkih i pravnih osoba, subjekata i tijela u Rusiji, uz iznimku njezine vlade i poduzeća koja su pod izravnom ili neizravnom kontrolom te vlade.”;

10. u članku 4.c dodaje se sljedeći stavak:

„4.a. Dotična država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju ovog stavka u roku od dva tjedna od izdavanja odobrenja.”;

11. u članku 4.d dodaje se sljedeći stavak:

„8.a. Zabrana iz stavka 4. točke (a) ne primjenjuje se na razmjenu informacija čiji je cilj utvrđivanje tehničkih standarda u okviru Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva u vezi s robom i tehnologijom iz stavka 1.”;

12. u članku 4.h dodaje se sljedeći stavak:

„4.a Dotična država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju stavka 4. u roku od dva tjedna od izdavanja odobrenja.”;

13. članak 4.ha mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. „Nakon 16. travnja 2022. zabranjuje se pružati pristup lukama, a nakon ... [SL: molimo umetnuti datum sedam dana nakon stupanja na snagu ove Odluke o izmjeni] brodskim prevodnicama na području Unije, svakom plovilu registriranom pod zastavom Rusije, uz iznimku pristupa brodskim prevodnicama u svrhu napuštanja područja Unije.”;

(b) u stavku 5. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„5. Odstupajući od stavka 1., nadležna tijela mogu plovilu odobriti pristup luci ili brodskoj prevodnici pod uvjetima koje smatraju primjerenima, nakon što su utvrdila da je pristup potreban za.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak:

„5.a Odstupajući od stavka 2., nadležna tijela mogu odobriti pristup luci ili brodskoj prevodnici plovilima koja su promijenila svoju rusku zastavu ili registraciju u zastavu ili registraciju bilo koje druge države prije 16. travnja 2022., pod uvjetima koje smatraju primjerenima, nakon što su utvrdila:

(a) da se ruska zastava ili registracija zahtijeva na temelju ugovora; i

(b) da je pristup potreban za istovar robe koja je nužna za dovršetak projekata u području energije iz obnovljivih izvora u Uniji, pod uvjetom da uvoz takve robe nije na drugi način zabranjen ovom Odlukom.”;

(d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Dotična država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju stavaka 5. i 5.a u roku od dva tjedna od izdavanja odobrenja.”;

14. u članku 4.j dodaje se sljedeći stavak:

„3.a Zabrana iz stavka 1. ne primjenjuje se na luksuznu robu za osobnu upotrebu od strane fizičkih osoba koje putuju iz Europske unije ili članova njihove uže obitelji koji putuju s njima, koja je u vlasništvu tih osoba i nije namijenjena prodaji”;

15. članak 4.m mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Nadležna tijela država članica mogu odobriti, pod uvjetima koje smatraju primjerenima, prodaju, opskrbu, prijenos ili izvoz robe i tehnologije obuhvaćene ovim člankom ili pružanje s time povezane tehničke ili financijske pomoći, nakon što su utvrdila da su takva roba ili tehnologija ili pružanje s time povezane tehničke ili financijske pomoći potrebni za:

(a) medicinske ili farmaceutske svrhe ili za humanitarne svrhe, kao što su pružanje ili olakšavanje pružanja pomoći, uključujući medicinske potrepštine, hranu ili transfer humanitarnih djelatnika i povezanu pomoć, ili za evakuacije; ili

(b) za isključivu upotrebu države članice koja izdaje odobrenje i pod punom kontrolom te države članice te radi ispunjavanja njezinih obveza održavanja na područjima koja su obuhvaćena dugoročnim ugovorom o zakupu sklopljenim između te države članice i Ruske Federacije.”;

(b) dodaju se sljedeći stavci:

„5.a. Prilikom odlučivanja o zahtjevima za izdavanje odobrenja za medicinske ili farmaceutske svrhe u skladu sa stavkom 5. nadležna tijela ne izdaju izvoznu dozvolu nijednoj fizičkoj ili pravnoj osobi, subjektu ili tijelu u Rusiji ili za upotrebu u Rusiji ako imaju opravdane razloge vjerovati da bi roba mogla biti namijenjena za krajnju uporabu u vojne svrhe.

5.b. Dotična država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom odobrenju izdanom na temelju stavka 5. u roku od dva tjedna od izdavanja odobrenja.”;

16. umeće se sljedeći članak:

„Članak 4.g

1. Zabranjuje se kupnja, uvoz ili prijenos, izravno ili neizravno, zlata ako je podrijetlom iz Rusije i izvezeno je iz Rusije u Uniju ili u bilo koju treću zemlju nakon ...
[SL: molimo umetnuti datum stupanja na snagu ove Odluke o izmjeni].

2. Zabranjuje se kupnja, uvoz ili prijenos, izravno ili neizravno, proizvoda koji su obrađeni u trećoj zemlji tako da je u njih ugrađen proizvod zabranjen u skladu sa stavkom 1.
3. Zabranjuje se kupnja, uvoz ili prijenos, izravno ili neizravno, zlatnog nakita ako je podrijetlom iz Rusije i izvezen je iz Rusije u Uniju nakon ... [SL: molimo umetnuti datum stupanja na snagu ove Odluke o izmjeni].
4. Zabranjuje se:
- (a) pružanje tehničke pomoći, brokerskih usluga ili drugih usluga povezanih s robom iz stavaka 1., 2. i 3. te s pružanjem, proizvodnjom, održavanjem i upotrebom te robe, izravno ili neizravno u vezi sa zabranom iz stavaka 1., 2. i 3.
 - (b) financiranje ili pružanje financijske pomoći u vezi s robom iz stavaka 1., 2. i 3. za svaku kupnju, uvoz ili prijenos te robe ili za pružanje povezane tehničke pomoći, brokerskih usluga ili drugih usluga, izravno ili neizravno u vezi sa zabranom iz stavaka 1., 2. i 3.

5. Zabrane iz stavaka 1., 2. i 3. ne primjenjuju se na zlato koje je potrebno za službene potrebe diplomatskih misija, konzularnih ureda ili međunarodnih organizacija u Rusiji koji uživaju imunitet u skladu s međunarodnim pravom.
 6. Zabrana iz stavka 3. ne primjenjuje se na zlatni nakit za osobnu upotrebu od strane fizičkih osoba koje putuju iz Europske unije ili članova njihove uže obitelji koji putuju s njima, koja je u vlasništvu tih osoba i nije namijenjena prodaji.
 7. Odstupajući od stavaka 1., 2. i 3., nadležna tijela mogu odobriti prijenos ili uvoz kulturnih dobara koja su na posudbi u kontekstu službene kulturne suradnje s Rusijom.
 8. Unija poduzima potrebne mjere radi utvrđivanja relevantnih predmeta koje treba obuhvatiti ovim člankom.”;
17. Prilog IV. mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

U Prilogu IV. Odluci 2014/512/ZVSP dodaju se sljedeći unosi:

„Federalni centar za tehnologiju s dvojnomo namjenom (FTsDT) ‚Soyuz’

Poduzeće za proizvodnju strojeva ‚Soyuz’, Turaevo

Centralni aerohidrodinamički institut Žukovski (TsAGI)

Rosatomflot”.

